

**МЕХАНІЗМ ТА ФУНКЦІЇ
РЕАЛІЗАЦІЇ АЛЮЗІЇ ЯК ІНТЕРТЕКСТУ
(на матеріалі повісті Дж. Селінджера “*The Catcher in the Rye*”)**

О.Д. Нефьодова, канд. філол. наук (Харків)

У статті проаналізовано утворення та функціонування алюзії як різновиду інтертексту, двопланової структури, план вираження якої характеризується перекодуванням вихідних структур лінгвостилістичного оформлення прецедентного тексту-джерела, а план змісту формується внаслідок утворення концептуального бленду на основі кількох вхідних просторів. Адекватне сприйняття алюзії викликає у читача відчуття задоволення від тексту.

Ключові слова: алюзія, інтертекст, інтертекстуальність, концептуальний блендінг, прецедентний текст.

Нефёдова Е.Д. Механизм и функции реализации аллюзии как интертекста (на материале повести Дж. Сэлинджера “*The Catcher In the Rye*”). В статье проанализированы формирование и функционирование аллюзии как разновидности интертекста, двуплановой структуры, план выражения которой характеризуется перекодированием лингвостиллистического оформления прецедентного текста-источника, а план содержания является результатом блендинга. Адекватное восприятие аллюзии вызывает у читателя чувство удовольствия от текста.

Ключевые слова: аллюзия, интертекст, интертекстуальность, концептуальный блендинг, прецедентный текст.

Nefyodova O.D. The Mechanism and Functions of the Allusion As Intertext (based on “*The Catcher In the Rye*” by J. Salinger). The article researches into the formation and functions of the allusion as an intertext, a double-facet unit which re-encodes the pre-text surface structures and conceptually is a blend emergent from several input spaces. Its adequate on-line perception generates pleasure from reading the text.

Key words: allusion, conceptual blending, intertext, intertextuality, precedent text.

На сучасному етапі розвитку лінгвістики все більше уваги приділяється вивченню мовних та мовленнєвих феноменів як актуалізаторів лінгвокультурно-обумовлених знань, чим зокрема, займається теорія інтертекстуальності. Одним з основних напрямків її досліджень є аналіз процесу засвоєння, розвитку і функціонування таких знань у лінгвоментальному комплексі мовної особистості з їх наступною активацією у мовленнєвій діяльності носіїв (див., зокрема, [5, с. 20]). Об'єктом аналізу в даній статті є алюзія як різновид інтертексту і актуалізатор лінгвокультурно-обумовлених знань, а предметом – характеристики мовних засобів її актуалізації. За мету ставиться з'ясування механізму створення окремої алюзії та особливостей її мовленнєвого функціонування

в контексті роману “*The Catcher In the Rye*” Дж. Селінджера, котрий обрано як матеріал дослідження. Вибір і розробка окресленої проблематики в річці сучасної теорії інтертекстуальності із залученням даних теорії концептуального блендінгу, процедур лінгвостилістичного та герменевтичного аналізів і зумовлює актуальність дослідження.

У сучасній теорії інтертекстуальності, на відміну від попередніх робіт, зокрема Р. Барта (див., наприклад, [2, с. 418]) та М. Ріффатера [21, с. 56], інтертекст розуміється як мовленнєвий реалізатор міжтекстового зв'язку та його маркер [9, с. 11, 14; 11, с. 41] (огляд класичних підходів до вивчення інтертексту див. в роботі Г. Алена [18]). Такий зв'язок встановлюється в процесі текстотворення

при реалізації посилання на прецедентний феномен, котрий, за Ю.М. Карауловим [6, с. 9; 7, с. 216], входить до етнокультурної пам'яті як частина спільної для носіїв аперцепційної бази, відображає національний менталітет та втілює когнітивний рівень асоціативно-вербальної сітки (типологію прецедентних феноменів см., наприклад, у роботах А.Д. Васил'єва [4] та Г.Г. Слишкіна [12]).

Залежно від обраного критерія, можна побудувати багато класифікацій інтертексту. Приміром, критерій усталеності дозволяє виділити усталений та багаторазово повторений (у термінології В.П. Москвіна – комеморативний, див. [11, с. 33]) інтертекст або індивідуально-авторські тимчасові утворення [9, с. 41]. Критерій смислової та прагматичної відповідності структурам вихідного прецедентного тексту дозволяє виділити симетричний, варійований та асиметричний інтертекст [8] (більш детальну класифікацію інтертексту за способом контакту із текстом-приймачем див., зокрема, у роботі П. Торопа [14]). За дистрибутивним критерієм інтертекст поділяється на такий, що знаходиться на межі тексту-приймача (зокрема, у заголовочному комплексі) або в його основній частині [9, с. 15]. Утім, найрозгалуженими та водночас найгетерогенними є класифікації структурно-семантичних типів інтертексту (див., зокрема, класифікації Н.С. Аксьонової [1], В.П. Москвіна [11, с. 78–162], П. Торопа [15, с. 196], Н.А. Фатеевої [16, с. 120–159]), серед яких ці та інші автори виділяють алюзії, цитати, ремінісценції, аплікації, комеморати, традиційні мотиви та сюжети [9, с. 12], епіграфи [10], прислів'я [9, с. 65], власні імена, бурлеск, продовження тощо.

Водночас, незважаючи на виділення згаданими авторами численних різновидів інтертексту як реалізаторів міжтекстових зв'язків, формальний критерій дозволяє розрізнити його два основні різновиди:

1) цитату, що спрямована на точне відтворення авторських мовних структур тексту-джерела (див. [17, с. 223–224]), та

2) алюзію, категоріальною ознакою якої є перекодування вихідних мовних структур (див. [12, с. 28]) та відсутність предикації.

При реалізації інтертекстуального посилання цитатою, в її мовленнєвій формі зазвичай спосте-

рігаються незначні трансформації структур тексту-джерела: як зазначає В.Є. Чернявська, цитата “передає чужий зміст за допомогою чужих слів і має максимально виражену автономність” [17, с. 223] в тексті-приймачі. У той же час, алюзія з'являється внаслідок значних структурних трансформацій вихідного тексту, які зазвичай супроводжуються його семантичними та ідеологічними трансформаціями. Такі трансформації є свідченням перетворення вихідного тексту-джерела алюзії на прецедентний текст у лінгвокультурній свідомості мовця, тобто на різновид прецедентних феноменів, котрі можна розуміти як “*long-term specific knowledge*” [19, с. 40] – невербальні концептуальні утворення, структури знань, котрі активуються в мовленні.

Незважаючи на різновид інтертексту, що втілює міжтекстовий зв'язок, останній, з точки зору стилістики, забезпечується тотожністю елементів контактуючих текстів, котра є асоціативною та неабсолютною і реалізується повтором (ідентичним чи таким, що передбачає трансформації) на різних мовних та структурних рівнях. На думку Г.І. Лушнікової [9, с. 11, 65], такий повтор залежить від форми тексту (прозової / віршової) та спирається, відповідно, на композиційно-сюжетні, тематичні, змістовні, ідейні елементи, в протилежність структурно-формальним (рима, ритм, розмір тощо).

Лінгвостилістичні фактори та змістова схожість, безумовно, грають вирішальну роль при реалізації інтертекстуальних відносин цитатою. Водночас, на більш глибинному рівні структурно-семантичні трансформації тексту-джерела в процесі встановлення ним міжтекстових відносень, що вербалізуються алюзією, ґрунтуються на процесах концептуальної інтеграції, котра, у широкому розумінні, співвідноситься з поняттям силепсису, яким користувалися Ж. Дерріда та М. Ріффатер, і котрий розуміється як взаємодія та злиття або зіткнення смислу тексту-джерела та тексту-приймача, що уможливлюються інтертекстом [24, с. 637–638] (приклад аналізу процесів блендінгу в контексті міжтекстових відносин див., наприклад, у роботі І. Тарасової [13], виконаної на матеріалі російської поезії).

Приклад алюзії, котра є наслідком і маркером концептуального блендінгу та утворює кардинально новий, у порівнянні з вихідним текстом, контекст,

є назва всесвітньо відомого роману американського автора 20-го століття Дж.Д. Селінджера "The Catcher In the Rye." Це словосполучення утворюється головним героєм роману, підлітком Холденом Колфілдом, під час його розмови з молодшою сестрою, Фібі, (розділ 22) як наслідок блендінгу вхідних просторів, котрі формуються двома базовими прецедентними феноменами:

1) прецедентним текстом (хрестоматійним для англomовного суспільства віршом Р. Бернса "Comin Thro the Rye") та

2) прецедентною ситуацією гри в бейсбол, котру можна розглядати як символ національної ідентичності американців (див., наприклад, [20, с. 107]). Інтеграція таких двох гетерогенних прецедентних феноменів під час комунікації уможливується викривленням поверхневих мовних та глибинних змістових структур вірша Р. Бернса в процесі запам'ятовування та концептуалізації не дуже старанним школярем Колфілдом. Останній замінює авторське *meet* прецедентного тексту "Comin Thro the Rye" на визначальне для бейсболу "catch", що й уможливує інтеграцію вхідного простору 1 та 2:

Приклад 1

"You know that song 'If a body catch a body comin' through the rye'? I'd like ?"

"It's 'If a body meet a body coming through the rye!'" old Phoebe said. "It's a poem. By Robert Burns." (Salinger)

Алюзія "catcher in the rye" утворюється Колфілдом, коли він повідомляє Фібі, ким мріє стати. Він описує свою мрію, інтегруючи елементи прецедентного тексту "Comin Thro the Rye" (вхідний простір 1) та прецедентної ситуації "бейсбол" (вхідний простір 2):

Приклад 2

"Anyway, I keep picturing all these little kids playing some game in this big field of rye and all. ... And I'm standing on the edge of some crazy cliff. What I have to do, I have to catch everybody if they start to go over the cliff – I mean if they're running and they don't look where they're going I have to come out from somewhere and catch them" (Salinger)

Таким чином, гра розгортається на полі, описаному Р. Бернсом. Вибір та спосіб інтеграції цих

двох прецедентних феноменів не є випадковим: спільний родовий простір структурується за вже існуючою матрицею – концептуальним простором прецедентної для Колфілда особистості, померлого брата Аллі, котрий любив і поезію, і бейсбол і навіть написав на своїй бейсбольній рукавичці кетчера улюблені вірші, щоб читати під час пауз в грі. Але не зважаючи на таке виявлення лінгвокультурного фону та базового механізму утворення алюзії "catcher in the rye", це не прояснює її глибинного смислу в контексті твору Дж. Селінджера.

Такий смисл можливо виявити, лише беручи до уваги роль «третього» тексту у процесі утворення аналізованої алюзії. Як зазначають Ж. Фокон'є та М. Тернер, процес концептуального блендінгу є «динамічною операцією над будь-якою кількістю ментальних просторів, котра, більш того, може застосовуватися багаторазово, коли її результати стають вхідними для подальшого утворення блендів» [19, с. 279]. Алюзія, утворена Колфілдом, повністю реалізує свій смислотвірний потенціал, лише коли читач розуміє, що в її утворенні беруть участь не тільки очевидні національно значущі для американської культури прецедентні тексти ("Comin Thro the Rye," бейсбол). Третім текстом, який сприяє її адекватному розумінню, її "інтерпретантою" (термін М. Ріффатера [23]), є універсальний для великої частини людства прецедентний текст Біблії. Релевантними для декодування алюзії "catcher in the rye" є, зокрема, наступні два її фрагмента:

Приклад 3

And Jesus said unto Simon, Fear not; from henceforth thou shalt catch men (Luke 5:10).

Приклад 4

And it came to pass on the second Sabbath after the first, that He went through the corn fields; and His disciples plucked the ears of corn, and did eat, rubbing them in their hands (Luke 6:1).

Оскільки використання різнорідних елементів в аналогічних позиціях контексту робить такі елементи еквонімами, бажання Колфілда стати ловцем у житті, "catcher in the rye", та ловити дітей є висловленням бажання стати послідовником Христа, його учнем, що повністю відповідає контексту наступних творів Дж. Селінджера, зокрема,

“Franny” та “Zooney”. Мрія Колфілда ловити дітей є мрією врятувати їх від падіння (*to go over the cliff*), яке у контексті Біблії як текста-інтерпретанти означає гріхопадіння (*downfall*) та смерть.

Проте, активація цього третього тексту-інтерпретанти в процесі реалізації алюзії “*catcher in the rye*” спирається не на план сюжетних подій роману, Навпаки, Холден Колфілд експліцитно висловлює таке своє ставлення до християнської релігії:

Приклад 5

In the first place, I'm sort of an atheist. I like Jesus and all, but I don't care too much for most of the other stuff in the Bible. Take the Disciples, for instance. They annoy the hell out of me, if you want to know the truth. They were all right after Jesus was dead and all, but while He was alive, they were about as much use to Him as a hole in the head. All they did was keep letting Him down. I like almost anybody in the Bible better than the Disciples (Salinger).

Отже, закономірно, що при інтерпретації алюзії “*catcher in the rye*” суто з опорою на експліцитні структури авторського твору, без залучення третього тексту, вона залишається незрозумілою. Реакцією на монолог Колфілда, який є контекстом для досліджуваної алюзії, є довге мовчання його сестри та підозри читачів, котрим не вдалося зрозуміти досліджувану алюзію, що Колфілд є божевільним (див., наприклад, [25, с. 242–268]). Таким чином, нерозуміння алюзії “*catcher in the rye*” призводить до появи нових читацьких необґрунтованих інтерпретацій (див. [25, с. 461–487]): приміром, американець Марк Чепмен виправдовував свою вдалу спробу вбивства Дж. Леннона власним розумінням і наслідуванням образу Колфілда не як гуманіста, а передусім як активного противника фальші світу дорослих.

Цікаво, що концептуальна інтеграція усіх означених прецедентних феноменів уможлиблюється також поверхневими структурами їх лінгвостилістичного оформлення і базується на використанні усіма ними дієслова “*to catch*” у семантично або стилістично маркованій сполучуваності / дериваційній формі. Також, на наш погляд, реалізуватися та закріпитися алюзії “*catcher in the rye*” допомагає рідкісне для сучасної англійської орфографія сполучення літер “*rye*”. Така маркованість інтертексту,

його аграматичність (“*agrammaticalite*”, термін М. Ріффатера [22, с. 37]) і забезпечує його розпізнання читачем і є передумовою, але не запорукою, його успішної інтерпретації.

Алюзія виконує багато функцій. Зокрема, інтертекст (та алюзія як його різновид) пов’язаний із соціалізацією особистості [5, с. 248], його успішна генерація та розпізнання в комунікації є сигналом приналежності комунікантів до однієї лінгвокультурної спільноти. Однак, основною функцією алюзії, на наш погляд є смислотвірна: так, єдине словосполучення може сформувати зміст роману та виявити авторську інтенцію, особливо якщо воно винесене у сильну позицію.

Слід зазначити, що описаний процес реалізації алюзії в процесі її читацького сприйняття, як і інші різновиди концептуальної інтеграції, зазвичай проходить у читача підсвідомо – за словами Ж. Фокон’є та М. Тернера, до свідомості поступає лише спалах розуміння [19, с. 44]. У контексті утворення інтертекстуальних зв’язків варто взяти до уваги, що адекватно сприйнята алюзія викликає у читача підсвідоме задоволення, до якого можна застосувати термін Р. Янга “текстаз” [26, с. 32] (також результат блендінгу, концептуального та лексичного) у новому розумінні – для позначення читацького «задоволення від тексту» [3].

Викладені положення не вичерпують окресленої проблематики вивчення інтертексту та його конкретних різновидів. На наш погляд, перспективним для подальшого дослідження є контрастивний аналіз механізмів формування та функціонування алюзії та цитати як основних різновидів інтертексту в річищі лінгвостилістичного, когнітивного, дискурсивного та герменевтичного напрямків теорії інтертекстуальності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аксенова Н.С. Интертекстуальность в литературоведении и лингвистике: проблема выбора подхода [Электронный ресурс] / Н.С. Аксенова // Вестник МГОУ. – 2013. – № 1. – Режим доступа : <http://www.evestnik-mgou.ru/Articles/Doc/271>
2. Барт Р. От произведения к тексту / Р. Барт // Избранные работы: Семиотика. Поэтика. – М. : Прогресс, Универс, 1994. – С. 413–423.
3. Барт Р. Удовольствие от текста / Р. Барт // Избранные работы: Семиотика. Поэтика. – М. : Прогресс, Универс, 1994. – С. 462–518.

4. Васильев А.Д. Интертекстуальность: прецедентные феномены : учеб. пособие / А.Д. Васильев – М. : Флинта, 2015. – 342 с. 5. Денисова Г.В. В мире интертекста: язык, память, перевод / Г.В. Денисова – М. : Азбуковник, 2003. – 298 с. 6. Караулов Ю.Н. Предисловие / Ю.Н. Караулов // Денисова Г.В. В мире интертекста: язык, память, перевод. – М. : Азбуковник, 2003. – С. 9–15. 7. Караулов Ю.Н. Русский язык и языковая личность / Ю.Н. Караулов – М. : ЛКИ, 2010. – 264 с. 8. Корбут А.Ю. Повтор как средство структурной организации художественного прозаического текста (элементы симметрии) : автореф. дисс. на соискание учен. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.19 «Теория языка» / А.Ю. Корбут. – М., 1995. – 21 с. 9. Лушникова Г.И. Интертекстуальность художественного произведения : учеб. пособие) / Г.И. Лушникова. – Кемерово : Изд-во КемГУ, 1995. – 82 с. 10. Метласова Т.М. Заглавие и эпиграф художественного текста как объект интертекстуального анализа [Электронный источник] / Т.М. Метласова. – Режим доступа : http://www.sgu.ru/sites/default/files/textdocsfiles/2014/02/26/dopolnennyy_doklad_metlasova_coru_coru.pdf 11. Москвин В.П. Интертекстуальность: Понятийный аппарат. Фигуры, жанры, стили / В.П. Москвин – М. : Либроком, 2013. – 168 с. 12. Слышкин Г.Г. От текста к символу: лингвокультурные концепты прецедентных текстов в сознании и дискурсе / Г.Г. Слышкин – М : Academia, 2000. – 128 с. 13. Тарасова И. «Каждый бы подумал, как подумал Пушкин»: когнитивные механизмы интертекстуальности / И. Тарасова // Материалы международной научной конференции, посвященной 80-летию В.П. Григорьева. – М. : Управление технологиями, 2006. – С. 95–103. 14. Тороп П. Проблема интекста / П. Тороп // Ученые записки Тартусского гос. ун-та – 1981. – Вып. 567: Текст в тексте: труды по знаковым системам IV. – С. 33–45. 15. Тороп П. Тотальный переклад / П. Тороп – Вінниця : Нова Книга, 2015. – 264 с. 16. Фатеева Н.А. Интертекст в мире текстов: контрапункт интертекстуальности / Н.А. Фатеева. – М. : Либроком, 2011. – 280 с. 17. Чернявская В.Е. Лингвистика текста: Поликодовость. Интертекстуальность. Интердискурсивность : учеб. пособие / В.Е. Чернявская. – М. : Директ-Медиа, 2014. – 267 с. 18. Allen G. Intertextuality / G. Allen. – L., NY : Routledge, 2011. – 238 p. 19. Fauconnier G. The Way We Think: conceptual blending and the mind's hidden complexities / G. Fauconnier, M. Turner. – NY : Basic Books, 2003. – 440 p. 20. Hilfiger T. Iconic America / T. Hilfiger, G. Lois. – NY : Universe, 2007. – 349 p. 21. Riffaterre M. Compulsory Reader Response: the

intertextual drive / M. Riffaterre // Intertextuality: theories and practice. – Manchester : Manchester Uni Press, 1991. – P. 56–78. 22. Riffaterre M. Contraintes intertextuelle / M. Riffaterre // Texte(s) et intertexte(s). – Amsterdam, 1997. – P. 35–54. 23. Riffaterre M. The Interpretant in Literary Semiotics / M. Riffaterre // The American Journal of Semiotics. – 1985. – Vol. 3. – Issue 4. – P. 41–55. 24. Riffaterre M. Syllepsis / M. Riffaterre // Critical Inquiry. – 1980. – Vol. 6. – No. 4. – P. 625–638. 25. Shields D. Salinger / D. Shields, Sh. Solerno. – NY : Simon and Schuster, 2013. – 699 p. 26. Young R. Untying the Text: a post-structuralist reader / R. Young. – L. : Routledge and Kegan Paul, 1981. – 326 p.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Burns R. Comin Thro the Rye / Robert Burns [Electronic Source] – Access: <http://www.poetryfoundation.org/poem/173057> 2. Luke // The Bible: King James Version [Electronic Source] – Access: <http://www.kingjamesbibleonline.org/Luke-Chapter-5/> 3. Salinger J. The Catcher in the Rye / Jerome D. Salinger [Electronic Source] – Access: <http://genius.com/Jd-salinger-the-catcher-in-the-rye-chap-22-annotated/>

REFERENCES

Aksyonova, N.S. (2013). Intertekstualnost v literaturovedenii i lingvistike: problema vybora podkhoda [Intertextuality in literary studies and linguistics: choosing an approach]. *Vestnik MGOU – MSRU Messenger, 1*. Available at <http://www.evestnik-mgou.ru/Articles/Doc/271> (Accessed 11 September 2015).
Allen, G. (2011). *Intertextuality*. London and New York: Routledge.
Barthes, R. (1994). Ot proizvedeniya k tekstu [From oeuvre to text]. In: R. Barthes *Izbrannye raboty. Semiotika. Poetika [Selected works. Semiotics. Poetics]*. Moscow: Progress, Universe, 413-423.
Barthes, R. (1994). Udovolstviye ot teksta [The pleasure of the text]. In: R. Barthes *Izbrannye raboty. Semiotika. Poetika [Selected works. Semiotics. Poetics]*. Moscow: Progress, Universe, 462-518.
Chernyavskaya, V.Ye. (2014). *Lingvistika teksta: Polikodovost'. Intertekstualnost'. Interdiskursivnost' [Text linguistics: polycoding, intertextuality, interdiscourse]*. Moscow: Direct-Media.
Denisova, G.V. (2003). *V mire interteksta: yazyk, pamyat', perevod [Inside the world of intertext: language, memory, translation]*. Moscow: Azbukovnik.
Fateyeva, N.A. (2011). *Intertekst v mire tekstov [Intertext in the world of texts]*. Moscow: Librokom.

- Fauconnier, G. and Turner, M. (2003). *The Way We Think: conceptual blending and the mind's hidden complexities*. New York: Basic Books.
- Hilfiger, T. and Lois, G. (2007). *Iconic America*. New York: Universe.
- Karaulov, Yu.N. (2003). Predisloviye [Introduction]. *G.V. Denisova (2003). V mire interteksta: yazyk, pamyat', perevod [Inside the intertext world: language, memory, translation]*. Moscow: Azbukovnik, 9-15.
- Karaulov, Yu.N. (2010). *Russkiy yazyk i yazykovaya lichnost'* [The Russian language and the linguistic personality]. Moscow: LKI.
- Korbut, A.Yu. (1995). *Povtor kak sredstvo strukturnoy organizatsii khudozhestvennogo prozaicheskogo teksta. Avtoref. diss. kand. filol. nauk [Repetition as a structural organizer of a fiction text. Cand. philol. sci. diss. abstract]*. Moscow, 21 p. (in Russian).
- Lushnikova, G.I. (1995). *Intertekstualnost' khudozhestvennogo proizvedeniya [Intertextuality of the fiction text]*. Kemerovo: Kemerovsky State University Press.
- Metlasova, T.M. (2014). *Zaglaviye i epigraf khudozhestvennogo teksta kak obyekt intertekstualnogo analiza [Fiction title and epigraph as the objects of intertextual analysis]*. Available at: http://www.sgu.ru/sites/default/files/textdocsfiles/2014/02/26/dopolnenny_doklad_metlasova_copy_copy.pdf
- Moskvin, V.P. (2013). *Intertekstualnost': Ponyatiynyi apparat [Intertextuality: Basic notions]*. Moscow: Librocom.
- Riffaterre, M. (1991). Compulsory Reader Response: the intertextual drive. *Intertextuality: theories and practice*. Manchester: Manchester University Press, 56-78.
- Riffaterre, M. (1997). Contraintes intertextuelle. *Texte(s) et intertexte(s)*. Amsterdam, 35-54.
- Riffaterre, M. (1985). The Interpretant in Literary Semiotics. *The American Journal of Semiotics*, 3(4), 41-55.
- Riffaterre, M. (1980). Syllepsis. *Critical Inquiry*, 6(4), 625-638.
- Shields, D. and Solerno Sh. (2013). *Salinger*. New York: Simon and Schuster.
- Slyshkin, G.G. (2000). *Ot teksta k simvolu [From text to symbol]*. Moscow: Academia.
- Tarasova, I. (2006). "Everyone would think like Pushkin." *Khudozhestvennyi tekst kak dinamicheskaya systema [Fiction text as a dynamic system 2006, Moscow]*. Moscow, 95-103.
- Torop, P. (1981). Problema inteksta [Intekst problem]. *Uchenye zapiski Tartusskogo gos. universiteta – Proc. of Tartu State University*, 567(IV), 33-45 (in Russian).
- Torop, P. (2015). *Totalnyi pereklad [Total translation]*. Vinnytsya: Nova Knyga.
- Vasilyev, A.D. (2015). *Intertekstualnost': pretsedentnye phenomenon [Intertextuality: precedent phenomena]*. Moscow: Flinta.
- Young, R. (1981). *Untying the Text: a post-structuralist reader*. London: Routledge and Kegan Paul.